

Biện pháp quản lý hoạt động tạo hình ngoài tiết học cho trẻ mầm non tại huyện Phú Giáo, tỉnh Bình Dương

Nguyễn Thị Hoa*

*Học viên cao học lớp CH19QL01. Trường Đại học Thủ Dầu Một – Bình Dương

Received: 27/02/2023; Accepted: 06/03/2023; Published: 13/03/2023

Abstract: The act of shaping is a special cognitive activity that is figurative. In shaping activities, children have many opportunities to learn and study descriptive objects to gain understanding and visualization of objects, thereby building symbols and images. Visual activity is one of the positive means to develop in children intellectual ability such as observation, memory, thinking, imagination. Out-of-classroom modeling activities at preschools are activities that reinforce and practice the skills that children have acquired in visualizing activities in the classroom. Through shaping activities outside of class, children are free to create, apply all the skills they have acquired to complete artworks according to each topic and topic that children learn.

Keywords: Management measures, shaping activities, outside of class, preschool children

1. Đặt vấn đề

Hoạt động tạo hình nói chung hay hoạt động tạo hình ngoài tiết học nói riêng có ý nghĩa vô cùng quan trọng đối với trẻ mầm non trong độ tuổi mẫu giáo, đem lại cho trẻ những trải nghiệm, giúp trẻ hình thành tư duy hình tượng về sự vật, hiện tượng của thế giới xung quanh. Đây là một hoạt động nghệ thuật trong việc giáo dục thẩm mỹ. Thông qua hoạt động tạo hình ngoài tiết học một số kỹ năng: xé, dán, vẽ, nặn... được hình thành và củng cố. Hoạt động tạo hình ngoài tiết học tác động lên mọi mặt phát triển của trẻ về đạo đức, trí thức, thẩm mỹ, thể chất và hình thành các phẩm chất kỹ năng ban đầu của con người như một thành viên trong xã hội hiện đại.

Quản lý tốt việc tổ chức hoạt động tạo hình ngoài tiết học sẽ đem lại cho trẻ mầm non nhiều lợi ích to lớn như: Trẻ được tự tay trải nghiệm, được thao tác, được tự do lựa chọn nguyên vật liệu, được tự tay sử dụng những kỹ năng đã có để tạo nên những sản phẩm ngộ nghĩnh đáng yêu theo trí tưởng tượng của trẻ. Việc tổ chức cho trẻ thực hiện hoạt động tạo hình ngoài tiết học ở các trường Mầm non huyện Phú Giáo trong những năm qua đã đạt được một số hiệu quả tuy nhiên vẫn còn những tồn tại một số bất cập: Công tác quản lý hoạt động tạo hình ngoài tiết học chưa thực sự được phòng giáo dục cũng như chính quyền địa phương quan tâm; việc tổ chức các hoạt động tạo hình ngoài tiết học cho trẻ còn tràn lan, thiếu kiểm soát về mặt chất lượng; hoạt động tổ chức hoạt động tạo hình ngoài tiết học cho trẻ ở các trường mầm non trên địa bàn huyện còn mang tính hình thức, nội dung giảng

dạy, công tác kiểm tra đánh giá chưa được đánh giá khách quan... Từ những lý do bất cập nêu trên tác giả đề xuất các biện pháp quản lý hoạt động tạo hình ngoài tiết học, với mong muốn giúp cho ban giám hiệu, đội ngũ giáo viên các trường mầm non trên địa bàn huyện Phú Giáo vận dụng vào giảng dạy để chất lượng của các giờ học hoạt động tạo hình ngoài tiết học đạt được kết quả cao.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Hoạt động tạo hình tại trường mầm non

Tác giả Lê Đình Bình trong giáo trình “Tạo hình và phương pháp hướng dẫn tạo hình cho trẻ em”. Cho rằng: nghệ thuật tạo hình bao gồm các chuyên ngành: Hội họa, đồ họa, điêu khắc, trang trí, thủ công, mỹ nghệ, kiến trúc. Cái đẹp trong hoạt động tạo hình là cái đẹp của sự kết hợp hài hòa giữa đường nét - màu sắc - hình khối và mối tương quan về tỉ lệ to, nhỏ, đậm, nhạt... Hoạt động tạo hình luôn đi sát với đời sống nhằm thỏa mãn nhu cầu về cái đẹp của con người

2.2. Hoạt động tạo hình ngoài tiết học tại trường mầm non

Hoạt động tạo hình ngoài tiết học là hoạt động dạy và học tạo hình mang tính tự do mà trẻ có thể tham gia một cách tự nguyện, tự giác, các hoạt động này có thể diễn ra ở những thời điểm khác nhau trong ngày một cách hợp lý không theo một quy trình chặt chẽ về giờ giấc.

2.3. Quản lý hoạt động tạo hình ngoài tiết học tại trường MN

Quản lý hoạt động tạo hình ngoài tiết học là quá trình tác động có mục đích, có kế hoạch của chủ thể

quản lý (Hiệu trưởng, phó hiệu trưởng, tổ trưởng chuyên môn, khối trưởng) đến tập thể giáo viên và trẻ để giáo viên tác động trực tiếp đến quá trình tổ chức hoạt động tạo hình ngoài tiết học cho trẻ nhằm thực hiện mục tiêu môn học đối với trẻ em của từng độ tuổi.

2.4. Biện pháp quản lý hoạt động tạo hình ngoài tiết học cho trẻ MN tại huyện Phú Giáo, tỉnh Bình Dương.

2.4.1. Nâng cao nhận thức của cán bộ quản lý, giáo viên và phụ huynh HS về tổ chức hoạt động tạo hình ngoài tiết học cho trẻ ở trường mầm non

Quán triệt đầy đủ các Nghị quyết, chỉ thị của Đảng, Nhà nước, của UBND thành phố, Sở giáo dục và phòng giáo dục về công tác xây dựng, nâng cao chất lượng đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý giáo dục. Đối với cán bộ quản lý: Nhận thức đúng vai trò chủ đạo quyết định đến chất lượng giáo dục nói chung và hoạt động dạy học môn tạo hình nói riêng của đội ngũ giáo viên, nắm rõ xu thế phát triển của giáo dục mầm non và yêu cầu của xã hội, của địa phương đối với chất lượng giáo dục mầm non, từ đó nâng cao trách nhiệm trong việc quản lý hoạt động giáo dục nói chung và hoạt động tạo hình ngoài tiết học nói riêng nhằm đạt tới chất lượng và hiệu quả.

Tạo điều kiện làm việc thoải mái cho giáo viên, giúp họ về vật chất và thời gian để họ yên tâm khi tham gia các lớp học về chuyên môn, các lớp tập huấn về kỹ năng tạo hình, và kỹ năng tổ chức hoạt động dạy học môn tạo hình cho trẻ. Nâng cao ý thức trách nhiệm. Trao quyền đi với trách nhiệm để giáo viên tăng thêm khả năng kiểm soát công việc của họ, tác động đến nhận thức của giáo viên, thúc đẩy họ có những quyết định đúng đắn.

2.4.2. Triển khai đổi mới phương pháp tổ chức hoạt động tạo hình ngoài tiết học phù hợp với lứa tuổi

Cán bộ quản lý nhà trường và giáo viên phải xác định được nhu cầu đổi mới phương pháp tổ chức hoạt động tạo hình là một nhu cầu cần thiết và cần phải tiến hành để giúp trẻ trong nhà trường hình thành được các kỹ năng nhận biết và diễn đạt tình cảm của mình đối với mọi vật xung quanh. Các phương pháp tổ chức hoạt động tạo hình trước đây không còn phù hợp với điều kiện thực tiễn của nhà trường cần tiến hành thay đổi hoặc đổi mới hoàn toàn.

Cần có sự phân loại trẻ trong quá trình đổi mới phương pháp tạo hình. Đối với những trẻ có khả năng nhận thức, tiếp thu kém giáo viên cần phải biết rõ để ghép vào hoạt động với những trẻ có khả năng tiếp thu nhanh để các trẻ được phát triển đồng đều hơn. Đặc biệt cần xác định nhu cầu về thẩm mỹ cũng như khả

năng nhận biết của trẻ để định hướng cho các phương pháp tổ chức và nội dung giáo dục.

Tiến hành xác định các phương thức tổ chức tích cực, sáng tạo nhưng phải phù hợp với điều kiện thực tiễn của nhà trường. Các phương thức tổ chức đó là tổ chức theo nhóm trẻ, theo cặp trẻ, trong hoặc ngoài lớp học. Cụ thể đối với việc thay đổi môi trường lớp học tạo môi trường gần gũi cho trẻ cần: Trang trí tạo môi trường nghệ thuật để gây cảm xúc, gây ấn tượng cho trẻ về nghệ thuật tạo hình.

2.4.3. Bồi dưỡng kỹ năng tổ chức hoạt động tạo hình ngoài tiết học cho trẻ của đội ngũ giáo viên

Hiệu trưởng lập kế hoạch bồi dưỡng kỹ năng tổ chức hoạt động tạo hình ngoài tiết học cho giáo viên trong trường. Phân loại trình độ năng lực của giáo viên theo từng nhóm với các hình thức bồi dưỡng phù hợp để tránh tình trạng bồi dưỡng trình độ chỗ thừa chỗ thiếu, không hiệu quả. Tổ chức sinh hoạt chuyên môn theo tổ nhóm, khối lớp. Trên cơ sở kế hoạch chung của nhà trường, nhà quản lý yêu cầu các tổ chuyên môn xây dựng kế hoạch cụ thể, có chỉ tiêu phấn đấu rõ ràng, phân công trách nhiệm cho từng cá nhân trong tổ, cuối mỗi năm học cần có báo cáo với lãnh đạo. Thay đổi mục đích của việc dự giờ từ dự giờ để đánh giá sang dự giờ để học tập, giúp đỡ bởi dự giờ để đánh giá sẽ không thể tạo ra bầu không khí mà trong trong đó mọi giáo viên có thể thoải mái bày tỏ với đồng nghiệp những ý kiến, chia sẻ những khó khăn gặp phải trong quá trình dạy học. Dự giờ là dịp để Ban giám hiệu giúp giáo viên thấy được mặt ưu và tồn tại để từ đó thiết kế lại bài học dựa trên thực tế đã xảy ra trong tiết dạy: Hiệu trưởng, Phó hiệu trưởng trực tiếp dự giờ rút kinh nghiệm giảng dạy của GV. Dự giờ có báo trước hoặc đột xuất, dự giờ theo chuyên đề, dự giờ có mời chuyên gia, dự giờ các lớp song song về một đề tài. Hàng năm luôn chú trọng tới việc tổ chức các hội thi trong trường: Thi GV dạy giỏi các cấp; thi làm đồ dùng dạy học; thi trang trí môi trường lớp. Tổ chức học tập, hội thảo theo chuyên đề: mời chuyên gia, chuyên viên phòng giáo dục và đào tạo, Sở giáo dục và đào tạo để cung cấp những kiến thức cập nhật và giải quyết những băn khoăn, thắc mắc của GV khi dạy những bài khó, vấn đề mới và khó. Tổ chức tham quan học tập kinh nghiệm ở trường tiên tiến giúp cho GV tiếp cận tập huấn phương pháp mới, kỹ năng ứng dụng thực hành đổi mới phương pháp.

2.4.4. Tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, bổ sung học liệu cho việc tổ chức hoạt động tạo hình ngoài tiết học cho trẻ của giáo viên trong trường mầm non

Thống kê về cơ sở vật chất, thiết bị dạy học trong

nhà trường để đánh giá toàn diện về thực trạng cơ sở vật chất và thiết bị dạy học trong nhà trường. Những tài sản, cơ sở vật chất, thiết bị không đáp ứng yêu cầu hay bị hư hỏng nặng cần có kế hoạch khắc phục và tu sửa. Hoạt động thống kê tài sản cần được tiến hành theo từng đợt, từng học kỳ để kịp thời cập nhật thông tin về chất lượng và số lượng cơ sở vật chất trong nhà trường.

Lập kế hoạch tu sửa, mua mới tài sản, cơ sở vật chất, thiết bị dạy học. Kế hoạch này được lập bởi cán bộ quản lý nhà trường phối hợp với ban tài chính và kế toán nhà trường. Kế hoạch sửa chữa cũng phải được lập một cách cẩn thận, phân công người phụ trách rõ ràng để tránh lãng phí và sai phạm. Khi tiến hành lập kế hoạch cần phải lưu ý rằng số lượng tài sản, cơ sở vật chất trong nhà trường có thể chưa đáp ứng được yêu cầu của quá trình dạy học hiện nay nhưng không đồng nghĩa với việc phải thay mới hoàn toàn mà cần căn cứ vào điều kiện kinh phí của nhà trường để lên phương án tận dụng những cơ sở vật chất đó một cách triệt để.

Đẩy mạnh công tác xã hội hóa giáo dục trong nhà trường nhằm thu hút sự đóng góp trách nhiệm của các thành viên vào trong quá trình xây dựng, đầu tư cơ sở vật chất và tài chính cho nhà trường. Thường xuyên kiểm tra, đánh giá mức độ sử dụng và mức độ hiệu quả của hệ thống cơ sở vật chất đã được đầu tư.

2.4.5. Đẩy mạnh công tác kiểm tra, đánh giá việc tổ chức hoạt động tạo hình ngoài tiết học cho trẻ của giáo viên trong trường mầm non

Căn cứ kế hoạch đã xây dựng, Hiệu trưởng thành lập các Ban kiểm tra. Dự kiến nội dung kiểm tra, dự kiến phân công nhiệm vụ cho các thành viên, thông báo trước cho các thành viên biết để chuẩn bị nghiên cứu tài liệu có liên quan, thu thập thông tin về đối tượng được kiểm tra. Hình thức kiểm tra phải kết hợp tốt kiểm tra định kỳ và kiểm tra đột xuất, cân đối giữa kiểm tra chuyên đề và kiểm tra toàn diện, phối hợp tốt giữa kiểm tra của Ban giám hiệu và tự kiểm tra của tổ chuyên môn, kiểm tra chéo giữa các giáo viên trong tổ, khối. Thời gian kiểm tra phải được thực hiện thường xuyên hàng ngày, hàng tuần, tháng, trong từng học kỳ và trong từng năm học. Đối tượng kiểm tra phải được thực hiện ở tất cả các tổ, khối, đặc biệt những cá nhân còn yếu ở khâu nào thì tăng cường kiểm tra ở khâu đó. Lực lượng tham gia kiểm tra là lãnh đạo nhà trường, giáo viên cốt cán có trình độ hiểu biết về tạo hình, có trách nhiệm cao. Trong quá trình kiểm tra việc giảng dạy trên lớp được tiến hành theo quy trình sau: Dự giờ dưới nhiều hình thức: báo trước, không báo trước,

các lớp song song, dự liên tục cả buổi, theo chuyên đề, có lựa chọn, có thể mời chuyên gia cùng dự. Sau mỗi cuộc kiểm tra cần có kết luận kiểm tra, thông báo cho từng cá nhân để rút kinh nghiệm chung. Chỉ đạo các tổ, nhóm bộ phận trong trường thực hiện thường xuyên nhiệm vụ tự kiểm tra, đánh giá hoạt động giáo dục. Tự kiểm tra là hình thức kiểm tra có hiệu quả cao trong quản lý hoạt động giáo dục.

3. Kết luận

Tuổi mầm non, đặc biệt ở tuổi mẫu giáo là thời kỳ nhạy cảm với những cái đẹp xung quanh, có thể coi đây là thời kỳ phát cảm của cảm xúc thẩm mỹ - những cảm xúc tích cực, dễ chịu được nảy sinh khi trẻ tiếp xúc trực tiếp với cái đẹp, tạo nên trạng thái thần kinh khoan khoái, hưng phấn khiến đứa trẻ cảm thấy gần bó thiết tha với con người và cảnh vật xung quanh, làm nảy sinh ở trẻ lòng mong muốn làm những điều tốt lành để đem niềm vui đến cho mọi người. Thực hiện tốt công tác tổ chức hoạt động tạo hình ngoài tiết học không chỉ mang lại những lợi ích thiết thực cho trẻ mầm non mà còn góp phần không nhỏ trong việc xây dựng hình tượng đẹp về ngôi trường mầm non với phụ huynh, với cán bộ cấp trên và cả xã hội. Vì vậy mà việc tổ chức cho trẻ được làm, được trải nghiệm, được sáng tạo, được phát triển trí tưởng tượng là vô cùng cần thiết, để đáp ứng những nhu cầu đó của trẻ không hoạt động nào có thể có thể thay thế hoạt động tạo hình, đặc biệt là hoạt động tạo hình ngoài tiết học. Để nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động tạo hình ngoài tiết học cho trẻ ở các trường mầm non đòi hỏi người cán bộ quản lý và giáo viên phải sử dụng đồng bộ các biện pháp trên. Như vậy sẽ góp phần rất lớn trong việc nâng cao chất lượng hoạt động tạo hình ngoài tiết học nói riêng, nâng cao chất lượng giáo dục cho trẻ nói chung và góp phần nâng cao chất lượng chăm sóc và giáo dục trẻ tại các trường mầm non huyện Phú Giáo, tỉnh Bình Dương.

Tài liệu tham khảo

1. Hoàng Phê (2018). *Từ điển Tiếng Việt*. NXB Hồng Đức. Hà Nội
2. Lê Đình Bình (2013). *Tạo hình và phương pháp hướng dẫn hoạt động tạo hình cho trẻ em*. NXB Đại học Sư phạm. Hà Nội
3. Lê Thanh Thủy (2003). *Phương pháp tổ chức hoạt động tạo hình cho trẻ mầm non*. NXB Đại học Sư phạm. Hà Nội
4. Lê Thanh Thủy, Lê Thị Đức (2012). *Các hoạt động tạo hình của trẻ mầm non*. NXB Giáo dục. Hà Nội
5. Nguyễn Minh Đạo (2006). *Cơ sở khoa học quản lý*. NXB Giáo dục. Hà Nội